

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ... สงต... โทร. ๐-๒๖๑๘-๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๑๐, ๑๗๑๑
ที่ นร. ๐๒๐๙.๐๓/ ๒๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง... สรุปรายการฝึกอบรมออนไลน์ หัวข้อ “การรายงานข่าวเชิงเจาะลึกและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
(Investigative Journalism within the Legal Framework)”

เรียน ผอ.สพต. ผ่าน ผอ.สงต.

ตามที่ สหภาพวิทยุและโทรทัศน์แห่งเอเชีย - แปซิฟิก (Asia-Pacific Broadcasting Union: ABU) จัดการฝึกอบรมออนไลน์ หัวข้อ “การรายงานข่าวเชิงเจาะลึกและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Investigative Journalism within the Legal Framework)” ในวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ (ช่วงที่ ๑) เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น. (ตามเวลาประเทศไทย) เพื่อสร้างการตระหนักรู้ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการรายงานข่าวเชิงลึกและรับฟังแนวปฏิบัติและจริยธรรมที่ดีของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวที่จะช่วยเรื่องการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชน ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและไม่สร้างวาทกรรมที่ก่อให้เกิดความเกลียดชัง นั้น

ในการนี้ นางสาวพรพิรุณ หุ่นรอด นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ ได้เข้าร่วมการอบรมด้วย โดยสรุปรายการสำคัญจากการอบรมได้ดังนี้

๑. ความหมายของกฎหมายสื่อ คือ สิทธิขั้นพื้นฐาน การกระจายข่าว กฎหมายด้านลิขสิทธิ์ การป้องกันข้อมูล โดยมีการยกกรณีตัวอย่างรายการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เหยียดสีผิว (Greenjackets) ซึ่งมีแต่คำพูดที่เหยียดหยามเชื้อชาติที่อพยพเข้ามาในประเทศเดนมาร์กออกอากาศจนนำไปสู่การดำเนินคดีตามกฎหมายสื่อต่อผู้ดำเนินรายการและผู้ออกรายการ

๒. ยูเนสโกให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวเชิงเจาะลึกหรือเชิงสืบสวนสอบสวน ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยข้อมูลความจริงที่ถูกปกปิดด้วยเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ให้ประชาชนได้รับรู้ ดังนั้น การรายงานข่าวเชิงสืบสวนสอบสวนจึงเป็นส่วนสำคัญของเสรีภาพการแสดงออกและการพัฒนาสื่อ

๓. การหมิ่นประมาท มีความหมายว่า คำที่มีแนวโน้มที่จะทำให้ผู้อื่น คิดว่าผู้ที่กำลังแกล้งนั้น แย่ลงกว่าเดิมไม่ว่าจะเป็นข้อความหมิ่นประมาทหรือไม่ก็ตาม เช่น การโกหก การเหยียดสีผิว การคดโกง สื่อที่ดีต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญคือ การพิสูจน์ความเป็นจริงของข้อมูลก่อนเผยแพร่เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหมิ่นประมาทและประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง รวมทั้งการสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการพูดและการมีชื่อเสียง บุคลิกภาพเฉพาะและผลประโยชน์ ดังนั้น ผู้ที่อยู่ในแวดวงวารสารศาสตร์ ต้องมีความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และมีเหตุผล ในการเผยแพร่ข้อมูล และการดำเนินการตามมาตรฐานภายใต้การกำกับดูแลการตรวจสอบที่เหมาะสม

๔. การหมิ่นประมาททางสื่อสิ่งพิมพ์ คือ การถูกหมิ่นประมาทต่อสาธารณะที่มีการเผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งในทางกฎหมายแพ่งมักจะมีการฟ้องร้อง โดยจะฟ้องร้องสำเร็จเมื่อมีการเผยแพร่ต่อบุคคลที่สามอย่างน้อยหนึ่งราย โดยผู้แสดงตัวว่าถูกหมิ่นประมาทสามารถฟ้องร้องต่อสำนักพิมพ์ได้แม้ว่าบทความนั้นจะไม่ระบุโดยตรง แต่ส่วนน้อยที่บ่งชี้ถึงบุคคลนั้น ๆ ให้เสียหายได้ เช่น การทุจริตต่อบริษัทของบุคคลระดับบริหาร อาจประสบความสำเร็จในการยื่นฟ้องโดยอ้างว่าชื่อเสียงได้รับความเสียหายอันเป็นผลให้บริษัทเสียหายทางรายได้ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนถ้อยคำของเรื่องราวอย่างสมเหตุสมผล และการใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการใช้ภาพถ่ายจะเป็นการลดคดีหมิ่นประมาทสามารถลดลงได้มาก

๕. ข้อควรระวังในการเผยแพร่ข่าว ได้แก่ การพาดหัวข่าว ต้องไม่พาดหัวข่าวที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และการรักษาน้ำเสียงให้เป็นกลาง ไม่ควรสันนิษฐานโดยใช้ความรู้สึกและปราศจากข้อมูลที่ถูกต้อง

๖. การดูหมิ่นศาล...

๖. การดูหมิ่นศาล คือ การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมหรือผลการพิจารณาคดีอย่างไม่เหมาะสม ในแต่ละประเทศจะมีกฎหมายดูหมิ่นศาลแตกต่างกัน ซึ่งจุดประสงค์ของกฎหมายดูหมิ่นศาล คือ การรักษาความสมบูรณ์ของกระบวนการทางกฎหมายและความเป็นอิสระของตุลาการ ในด้านของสื่อควรพึงระวังการเผยแพร่ข่าวไม่ให้กระทบต่อการดำเนินการทางกฎหมาย คำตัดสินของศาล การเผยแพร่เนื้อหาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และการเขียนพาดพิงผู้พิพากษาของคดีนั้น ๆ

๗. สื่อสามารถเผยแพร่ผลของคดีได้ก็ต่อเมื่อสิ้นสุดการพิจารณาคดีของศาลหรือมีคำตัดสินออกมาจากศาล กรณีที่มีการเลื่อนการพิจารณาคดี หากสื่อมวลชนมีข้อสงสัยควรขอคำชี้แจงจากศาล เกี่ยวกับขอบเขตของคำสั่ง ในกรณีที่ไม่มีคำสั่งดังกล่าวสื่อมวลชนไม่ควรลงเลขที่รายงานตามหน้าที่ สิ่งสำคัญคือพึงระวังในการกล่าวหาผู้พิพากษาหากไม่มีมูลความเป็นจริง

๘. การรายงานพิเศษ ควรคำนึงถึงการเปิดเผยตัวตนของผู้เสียหาย เช่น คดีข่มขืน ควรหลีกเลี่ยงการระบุตัวตนด้วยความหมายแฝง และการเผยแพร่คดีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง รวมทั้งการรักษาความลับและความปลอดภัยของแหล่งข่าว ซึ่งเป็นจรรยาบรรณของสื่อมวลชน

๙. หลีกเลี่ยงคำพูดที่แสดงถึงความเกลียดชัง การใส่ร้าย การสร้างความอับอายของเชื้อชาติ ศาสนา อัตลักษณ์ทางเพศ สีดิว ชาติพันธุ์ ความทุพพลภาพ และชาติกำเนิด ควรหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข่าวความขัดแย้งที่เกิดจากเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอันจะก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม ดังนั้นกฎหมายป้องกันสังคมจากความแตกแยกหรือเกลียดชัง มีวัตถุประสงค์ ๒ ข้อ ได้แก่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ พร้อมทั้งป้องกันการย่ำแย่หรือความรุนแรง

๑๐. หลักการสำคัญสำหรับสื่อ ต้องกำหนดเป็นกฎหมายบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ต้องใช้มาตรการคว่ำบาตรอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งให้เสรีภาพสูงสุดในการแสดงออก และการคุ้มครองจากศาลอย่างเต็มที่

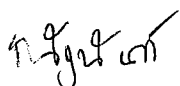
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ จะนำสรุปผลการฝึกอบรมดังกล่าวเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคลากร กปส. ต่อไป

(นางสาวพรพิรุณ หุ่นรอด)
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

เรียน ผอ.สปต.

เพื่อโปรดทราบและลงนาม
นำสรุปผลการฝึกอบรมฯ เผยแพร่ทาง
อินเทอร์เน็ต กปส.

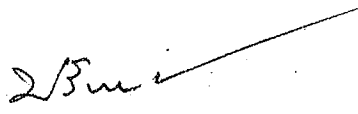

(นางณัฐนันท์ รจนกร)
ผอ.สทต.

วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ล.ร. ๒๕๖๓

เรียน ผอ.สำนัก/กอง และหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ

เพื่อโปรดทราบ สรุปสาระสำคัญจากการ
อบรมออนไลน์

(นางปรีห์กมล ถานอมศักดิ์ชัย)

ผอ.สปต.